

Möte om studiebesök för klimatanpassning

2021 12 13

Deltagare:

Alexander Zuniga	Argomento
Reinhold Andefors	Leader Spira Mare
Mimi Dekker	Ekomatcentrum
Lisa Fröbel	Hela Sverige ska leva Dalarna
Miquel Anglès-Marín	Skogsstyrelsen
Sofia Martinell-Funch	Agroforestry Sverige

Förhinder:

Peter Eriksson	Gröna klustret Nuntorp
Weronica Stålered	Hela Sverige ska leva Kalmar

- **Välkomna**
- **Anteckningarna från första mötet**
Eventuella frågor om ersättningar? Inga frågor togs upp.
- **Rundan, vad har kommit fram i kontakter med Lst och vilka förslag finns på möjliga studiebesök?**
Vi har en tydlig början för vårt arbete och avslut om ca ett halvår.
 - Det är inga konkreta studiebesök planerade i andra arbetsgrupper.
 - *Sofia (från förra mötet): Allé-odlingar är något som jag tycker vi skulle kunna göra studiebesök hos.*
 - Mimi: Det är viktigt att ha både det långa och korta perspektivet. Skogen med långa tider och jordbruket med kortare tider. 2030 och även 2050
 - Lisa: vi räknar med minst 4 studiebesök under 2022
 - Miquel: Anpassningsåtgärder måste göras redan idag även om effekterna kommer på en längre tidsperiod.
 - Mimi: Problemen med översvämningar handlar också om varför det blir översvämning och hur vi kan förhindra det innan det uppstår inte bara hantera det när det redan blivit översvämning. Att främja biologisk mångfald får också effekter som kan minska risken för eller skadorna av översvämningar. Det hänger ihop.
 - Alexander: Det är i första hand anpassningar vi ska hantera i den här arbetsgruppen. Att minska klimatpåverkan ligger lite utanför vårt uppdrag.
 - Lisa: Kan vi hitta exempel på anpassningar där vi både har skogs- och jordbruksperspektivet när det gäller översvämningar och även få med biologisk mångfald?
 - Hans-Olof: Tanken är att göra digitala studiebesök där kanske några få personer är på plats fysiskt och ställer frågor för att göra det mer autentiskt och det kan streamas eller spelas in som video och sändas senare. Vi kan också kombinera artiklar, kanske en podd med ett inspelat studiebesök och ett webinarium/seminarium.
 - Miquel: Det kan vara problem med täckningen om man ska streama live.
 - Mimi: Ja det kan vara svårt att streama live. Det enklaste är att spela in och sända senare.
 - Hans-Olof: om vi inte textar filmer kan de bara ligga ute på webben i 14 dagar pga tillgänglighetsperspektivet.

- Miquel: För marknadsföringen kan det till och med vara bra att peka på att det bara är 14 dar man har på sig att se besöket/videon.
 - Lisa: Är det bättre att vänta med besöken till våren då det inte är så mycket snö innan vi kan göra studiebesök?
 - Miquel: Det är bättre med senare delen av mars och början av april.
 - Lisa: Finns det besök/aktiviteter vi kan göra tidigare?
 - Alexander: Katastrofscenarier vid avspärningar och andra händelser och deras inverkan på försörjning av förnödenheter är sådant som vi kan göra ett besök om tidigare. Katastroflager av förnödenheter m.m.
 - Reinhold: Försörjning av förnödenheter är komplicerat. I Sverige har vi bara beredskap för ca 2 dagar. En springande punkt är bränslelagren som är så små att även om vi har livsmedel och insatsvaror kommer vi snabbt få slut på transportkapacitet.
 - Mimi: Eko-matcentrum har gjort en rapport om beroendet av importerade insatsmedel. Här framgår att även ekologisk produktion är beroende av importerade insatsmedel men inte lika mycket. Det behöver ske en stor förändring av vad vi producerar t.ex. baljväxter för humankonsumtion för att bli mindre sårbara och mer robusta. Förädling av baljväxter är helt utvecklat.
 - Reinhold: Det stora problemet med förnödenheter och livsmedel är de stora städerna. Där är Boverkets regler ett stort problem för det finns inte lagringsutrymme för mat i moderna bostäder bara små kylskåp och en liten frys. Vi räknar med att man ska kunna springa till affären nästa varje dag.
 - Mimi: ”Bonden Adam Arnesson...” på [Jannelunds gård](#) i Mullhyttan utanför Örebro kan vara ett exempel. Han har gått över till produktion av baljväxter för humankonsumtion. Kolla med SLU
 - Lisa: Det här kan vara ett tema för andra studiebesök
 - Hans-Olof kollar om det är möjligt att göra besöken även i höst och inte avsluta redan under våren.
 - Mimi: De viktigaste och intressantaste besöken kan ske i slutet av sommaren och vid skördeperioden. Man kan göra inspelade intervjuer i förväg.
 - Lisa: Holistic management är också ett tema som vi skulle kunna ta upp. Här finns ett stort nätverk i Sverige som vi skulle kunna använda oss av.
 - Sofia: Jag har en lista på möjliga gårdar som jobbar med detta.
 - Lisa: ”Slaktarstina” på [Slaktarns gård i Kullen](#), Ludvika kommun kan vara ett intressant exempel.
- **Möjliga teman för studiebesök**
 - Möjligheter att hantera/förhindra översvämningar både via skogsbruket och via jordbruket. Helst med koppling till biologisk mångfald och hur en ökad biologisk mångfald minskar riskerna för översvämning.....
 - Livsmedelsproduktionen och livsmedelsförsörjningen vid katastrofer och kriser. Vårt beroende av importerade och transporterade insatsmedel till livsmedelsproduktionen och vårt beroende av nationellt transporterade livsmedel. Omställning av produktionen till mer baljväxter för humankonsumtion etc.
 - Holistic management, kolinlagring etc för att minska klimatpåverkan och samtidigt bidra till biologisk mångfald etc.
 - Leader Spira Mare (Reinhold) följer upp med sin styrelse den 27/1, kring en workshop med studiebesök kring klimatanpassning.
- **Koppling till andra aktiviteter – spridningsseminarier**
 - Från förra mötet
 - *Mimi: Spridningsseminarier och studiebesök hänger ihop. Man kan göra ett seminarium om studiebesök som genomförs och man kan göra tvärtom att i ett seminarium förbereda kommande studiebesök.*

- Reinhold: Det är väldigt bra att koppla studiebesök till spridningsseminarium så att man kopplar kunskapen till något i verkligheten.
- Sofia: Jordhälsa, torkresistens och möjlighet att ta emot stora regnmängder är ämnen som skulle vara intressanta. No-tillage och holistic management är andra viktiga aspekter.
- Hans-Olof: Studiebesök kan göras både fysiskt och digitalt. Det finns en budget avsatt för kostnaderna. Återkommer med exakta siffror.
Det är avsatt en total budget på 200 000 kr för alla aktiviteter inkl studiebesök. Behöver vi mer ska det begäras från styrgruppen som prioriterar.
- Mimi: Digitala besök/streamade studiebesök ger störst effekt för många.
- Alexander: Både skogen och livsmedelsproduktion är tydliga och konkreta exempel som det går att göra konkreta exempel av.
- Hur väljer vi ut och prioriterar olika studiebesöksmål är en viktig fråga.

- **Länsstyrelserna ???**

Reinhold: Lst har en hel del aktiviteter och kompetens kring de här frågorna som vi skulle kunna använda oss av. I Leader Spira Mare har vi planerat att göra någon form av studiedagar kanske med studiebesök med frågor kring klimat och klimatanpassningar...

- **Nästa möte**

Den 2/2 kl. 10.00

